

กฎกระทรวง

กำหนดประเภท ชนิด และขนาดของเครื่องพั่นนาการใช้แก่ผู้ต้องขัง
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๑ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) หมวด ๓ เครื่องพั่นนาการ ของส่วนที่ ๒ อำนาจและหน้าที่เจ้าพนักงานเรือนจำ ข้อ ๒๕ ข้อ ๒๖ ข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ ข้อ ๒๙ และข้อ ๓๐ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

ข้อ ๒ ประเภทของเครื่องพั่นนาการที่ใช้แก่ผู้ต้องขังมี ดังต่อไปนี้

- (๑) สายรัดข้อมือ
- (๒) เสื้อพั่นนาการ
- (๓) กุญแจมือ
- (๔) กุญแจเท้า
- (๕) ชุดกุญแจมือและกุญแจเท้า
- (๖) ตรวน
- (๗) โซ่ล่าม

ข้อ ๓ สายรัดข้อมือมี ๒ แบบ ดังต่อไปนี้

(๑) สายรัดข้อมือแบบที่ ๑ ได้แก่ สายรัดข้อมือพลาสติกขึ้นรูปเป็นชั้นเดียวกันทั้งหมด แบบตัวรัดให้แน่นด้วยตัวเอง โดยใช้ปลายพลาสติกพันรอบข้อมือซ้ายและข้อมือขวา และต้องสอด

ปลายสายพลาสติกเข้ากับช่อง ๒ ช่องตรงกลางของอุปกรณ์ เมื่อปลายสายพลาสติกเข้าช่องแล้ว จะไม่สามารถดึงสายรัดข้อมือกลับออกมาอีกได้ โดยบริเวณฐานของสายรัดข้อมือมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๑ เซนติเมตร ส่วนสายรัดข้อมือมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๐.๕ เซนติเมตร และมีความยาวโดยรวมไม่น้อยกว่า ๘๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑๐๐ เซนติเมตร

(๒) สายรัดข้อมือแบบที่ ๒ ได้แก่ สายรัดข้อมือพลาสติกขึ้นรูปเป็นชิ้นเดียวกันทั้งหมด แบบตัวรัดให้แน่นด้วยตัวเอง โดยใช้ปลายพลาสติกพันรอบข้อมือซ้ายและข้อมือขวา และต้องสอดปลายสายพลาสติกเข้ากับช่อง ๑ ช่องตรงปลายของอุปกรณ์ เมื่อปลายสายพลาสติกเข้าช่องแล้ว จะไม่สามารถดึงสายรัดข้อมือกลับออกมาอีกได้ โดยบริเวณฐานของสายรัดข้อมือมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๑ เซนติเมตร ส่วนสายรัดข้อมือมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๐.๕ เซนติเมตร และมีความยาวโดยรวมไม่น้อยกว่า ๑๔ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒๐ เซนติเมตร

ข้อ ๔ เสื้อพันธนาคาร ได้แก่ เสื้อที่ทำด้วยผ้าอย่างหนาหรือวัสดุอื่นใดที่มีความคงทน แข็งแรง ลำตัวมีความกว้างระหว่าง ๙๐ เซนติเมตร ถึง ๑๒๕ เซนติเมตร แขนเสื้อมีความยาวจากหัวไหล่ถึงปลายแขนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร โดยด้านหน้าของตัวเสื้อประกอบด้วยบริเวณปลายแขนเสื้อทั้งสองข้างเย็บปิดและติดตั้งห่วงโลหะที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๒ เซนติเมตร ข้างละ ๑ ห่วง เพื่อใช้ร้อยสายรัดที่มีความยาวไม่น้อยกว่า ๑๒๐ เซนติเมตร และมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เซนติเมตร ตัวสายรัดทำจากผ้าอย่างหนาหรือวัสดุอื่นใดที่มีความคงทนแข็งแรง ไม่น้อยกว่าวัสดุที่ใช้ทำตัวเสื้อ ด้านหลังของตัวเสื้อประกอบด้วยสายรัดและห่วงโลหะติดตั้งไว้ไม่น้อยกว่า ๓ จุด โดยสายรัดมีความยาวไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร และมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เซนติเมตร ด้านข้างของตัวเสื้อบริเวณกึ่งกลางด้านหน้า และด้านหลังติดตั้งสายรัดและจุดยึดเพื่อใช้รัดได้ท่วงขา จำนวน ๑ จุด โดยสายรัดมีความยาวไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร และมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เซนติเมตร

ข้อ ๕ กุญแจมือมี ๕ แบบ ดังต่อไปนี้

(๑) กุญแจมือแบบที่ ๑ ได้แก่ ห่วงทำด้วยโลหะ มีพื้นเพื่องโลหะเพื่อใช้ตัวรัดข้อมือซ้ายและข้อมือขวาให้แน่น ระหว่างตัวห่วงโลหะทั้งสองข้างเชื่อมติดกันด้วยลูกโซ่โลหะที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๔.๗๕ มิลลิเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า ๓ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(๒) กุญแจมือแบบที่ ๒ ได้แก่ ห่วงทำด้วยโลหะ มีพื้นเพื่องโลหะเพื่อใช้ตัวรัดข้อมือซ้ายและข้อมือขวาให้แน่น ระหว่างตัวห่วงโลหะทั้งสองข้างเชื่อมติดกันด้วยบานพับโลหะที่มีจุดยึดติดกับตัวห่วงโลหะอย่างน้อยข้างละสองจุด

(๓) กุญแจมือแบบที่ ๓ ได้แก่ ห่วงทำด้วยโลหะ มีพื้นเพื่องโลหะเพื่อใช้ตัวรัดข้อมือซ้ายและข้อมือขวาให้แน่น ตัวห่วงโลหะแต่ละข้างเชื่อมติดกับห่วงโลหะที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๔.๗๕ มิลลิเมตร สอดเข้ากับบานพับโลหะที่มีจุดยึดติดกับสายเข็มขัดรัดเอวที่มีจุดยึดไม่น้อยกว่าสี่จุด

สายเข็มขัดรัดเอวยาวไม่เกิน ๑๓๐ เซนติเมตร และมีระยะห่างระหว่างบานพับโลหะที่ยึดติดกับสายเข็มขัดรัดเอวด้านซ้ายและเอวด้านขวาไม่น้อยกว่า ๓๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑๐๐ เซนติเมตร

(๔) กุญแจมือแบบที่ ๔ ได้แก่ ห่วงทำด้วยโลหะ มีพื้นเฟืองโลหะเพื่อใช้ตัวรัดข้อมือซ้ายและข้อมือขวาให้แน่น ตัวห่วงโลหะแต่ละข้างเชื่อมติดกับลูกโซ่โลหะที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๔.๗๕ มิลลิเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า ๓ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ยึดติดกับสายเข็มขัดรัดเอวที่ทำจากลูกโซ่โลหะที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๔.๗๕ มิลลิเมตร และมีความยาวไม่เกิน ๑๓๐ เซนติเมตร และมีระยะห่างระหว่างตัวห่วงโลหะที่อยู่ทีเอวด้านซ้ายและเอวด้านขวาน้อยกว่า ๓๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑๐๐ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างของสายเข็มขัดรัดเอวลูกโซ่โลหะมีห่วงสำหรับใช้สอดแม่กุญแจโลหะเพื่อยึดสายเข็มขัดรัดเอวลูกโซ่โลหะทั้งสองข้างเข้าด้วยกัน

(๕) กุญแจมือแบบที่ ๕ ได้แก่ ห่วงทำด้วยโลหะ มีพื้นเฟืองโลหะเพื่อใช้ตัวรัดข้อมือซ้ายและข้อมือขวาให้แน่น ตัวห่วงโลหะแต่ละข้างเชื่อมติดกับลูกโซ่โลหะที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๔.๗๕ มิลลิเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า ๓ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ยึดติดกับสายเข็มขัดรัดเอวที่ทำจากลูกโซ่โลหะที่ด้านหน้าลำตัว ลูกโซ่โลหะมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๔.๗๕ มิลลิเมตร สายเข็มขัดรัดเอวลูกโซ่โลหะมีความยาวไม่เกิน ๑๓๐ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างของสายเข็มขัดรัดเอวลูกโซ่โลหะมีห่วงสำหรับใช้สอดแม่กุญแจโลหะเพื่อยึดสายเข็มขัดรัดเอวลูกโซ่โลหะทั้งสองข้างเข้าด้วยกัน

การคลายห่วงโลหะที่ใช้ตัวรัดข้อมือของกุญแจมือตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ลูกกุญแจโลหะไขที่ตัวห่วงโลหะทั้งสองข้างด้วยลูกกุญแจโลหะดอกเดียวกัน ส่วนการคลายแม่กุญแจโลหะของกุญแจมือแบบที่ ๔ และแบบที่ ๕ ให้ใช้ลูกกุญแจโลหะดอกเดียวกันกับที่ใช้ในการคลายห่วงโลหะ

ข้อ ๖ กุญแจเท้า ได้แก่ ห่วงทำด้วยโลหะ มีพื้นเฟืองโลหะเพื่อใช้ตัวรัดข้อเท้าซ้ายและข้อเท้าขวาให้แน่น ระหว่างตัวห่วงโลหะทั้งสองข้างเชื่อมติดกันด้วยลูกโซ่โลหะที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๔.๗๕ มิลลิเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า ๓๘ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๕๐ เซนติเมตร

การคลายห่วงโลหะที่ใช้ตัวรัดข้อเท้าของกุญแจเท้าตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ลูกกุญแจโลหะไขที่ตัวห่วงโลหะทั้งสองข้างด้วยลูกกุญแจโลหะดอกเดียวกัน

ข้อ ๗ ชุดกุญแจมือและกุญแจเท้า ได้แก่ กุญแจมือแบบที่ ๑ ตามข้อ ๕ (๑) และกุญแจเท้าตามข้อ ๖ ที่ระหว่างกึ่งกลางของลูกโซ่โลหะของกุญแจมือแบบที่ ๑ และลูกโซ่โลหะของกุญแจเท้าเชื่อมติดกับลูกโซ่โลหะที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๔.๗๕ มิลลิเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑๐๐ เซนติเมตร

ข้อ ๘ ตรวนมี ๓ ขนาด ดังต่อไปนี้

(๑) ขนาดที่ ๑ วัดเส้นผ่านศูนย์กลางเหล็กวงแหวน ๑๐ มิลลิเมตร ไซ่ระหว่างวงแหวนมีความยาวไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๗๕ เซนติเมตร และมีขนาดของลูกโซ่ที่วัดเส้นผ่านศูนย์กลางเหล็กไม่เกิน ๑๐ มิลลิเมตร

(๒) ขนาดที่ ๒ วัดเส้นผ่านศูนย์กลางเหล็กวงแหวน ๑๒ มิลลิเมตร โഴะหว่างวงแหวน มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๗๐ เซนติเมตร และมีขนาดของลูกโซ่ที่วัด เส้นผ่านศูนย์กลางเหล็กไม่เกิน ๔.๗๕ มิลลิเมตร

(๓) ขนาดที่ ๓ วัดเส้นผ่านศูนย์กลางเหล็กวงแหวน ๑๗ มิลลิเมตร โซะหว่างวงแหวน มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๗๕ เซนติเมตร และมีขนาดของลูกโซ่ที่วัด เส้นผ่านศูนย์กลางเหล็กไม่เกิน ๑๗ มิลลิเมตร

ข้อ ๙ โซ่ล่าม ให้มีขนาดตามที่กำหนดไว้สำหรับตรวนขนาดที่ ๑ และขนาดที่ ๓ โดยมีความยาวของโซ่ไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑๓๐ เซนติเมตร

ข้อ ๑๐ สายรัดข้อมือ เสื้อพันธนาการ กุญแจมือ กุญแจเท้า ชุดกุญแจมือและกุญแจเท้า ตรวน และโซ่ล่าม ให้เป็นไปตามแบบทำยกฎกระทรวง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

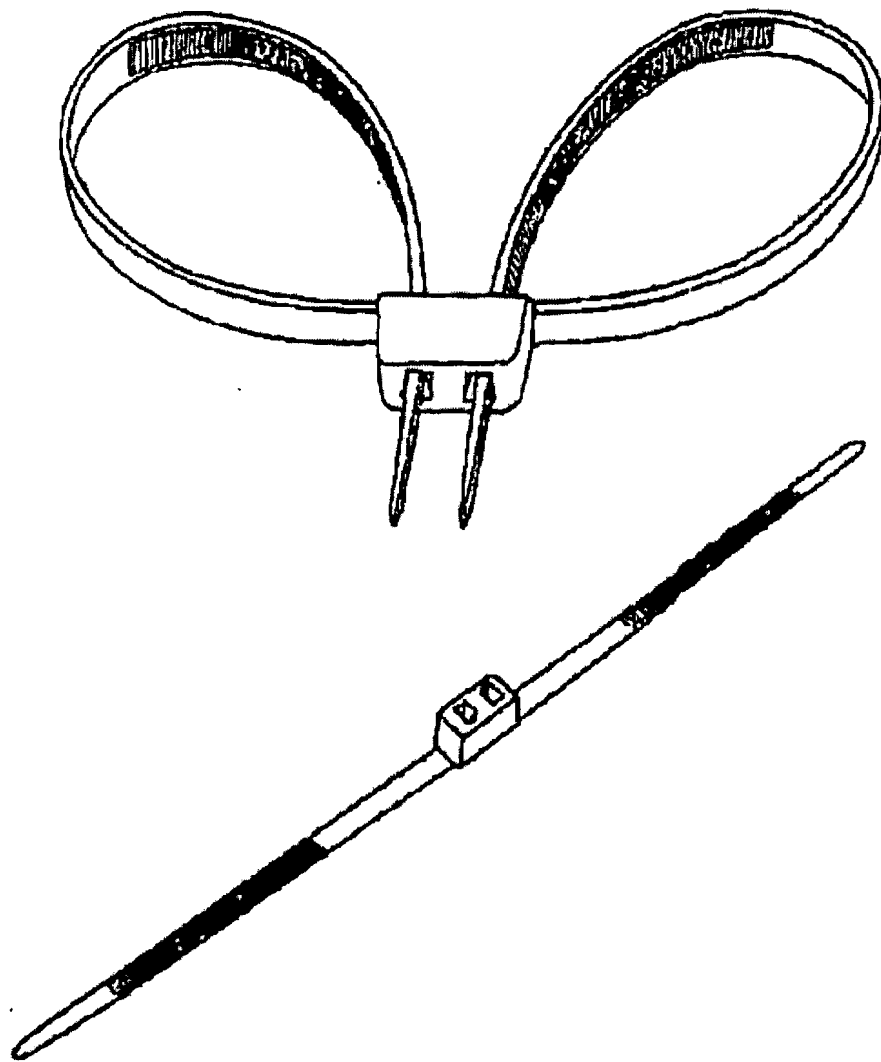
แบบเครื่องพันธนาการท้ายกฎกระทรวงกำหนดประเภท ชนิด และขนาด
ของเครื่องพันธนาการที่ใช้แก่ผู้ต้องขัง

พ.ศ. ๒๕๖๓

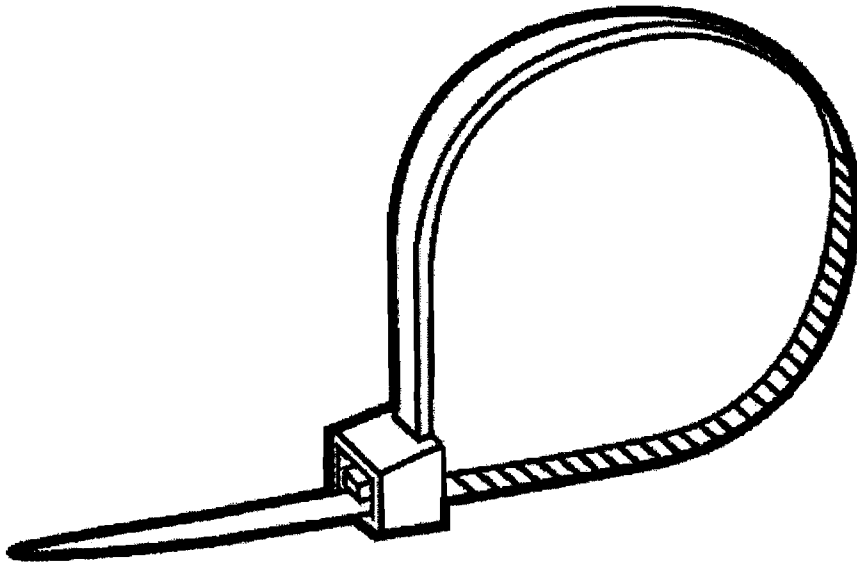
---

๑. สายรัดข้อมือ

๑.๑ สายรัดข้อมือแบบที่ ๑

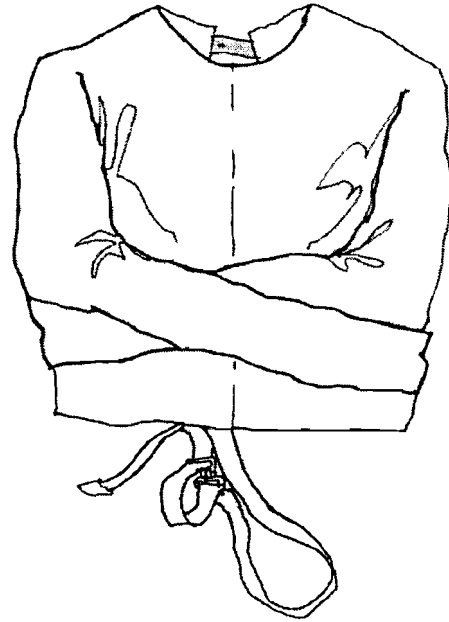

๑.๒ สายรัดข้อมือแบบที่ ๒

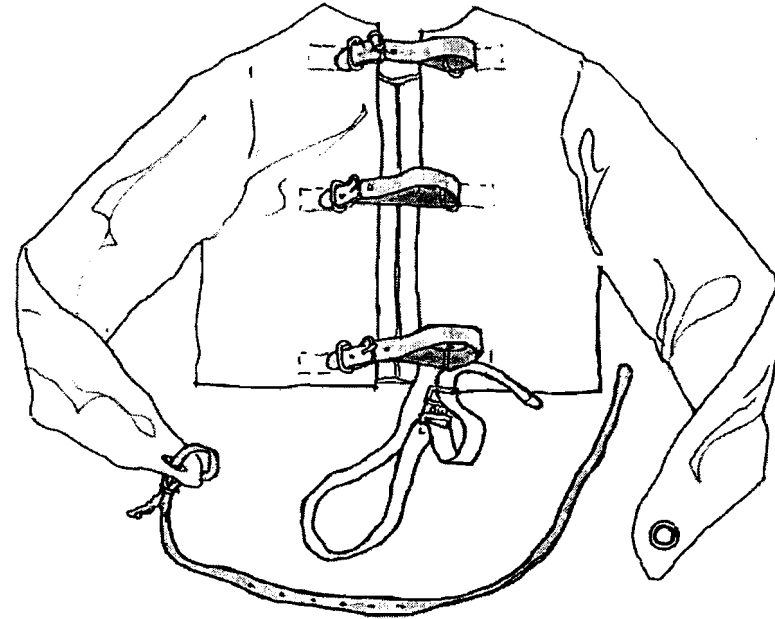

๒. เสื้อพันธนาคาร

ด้านหน้า

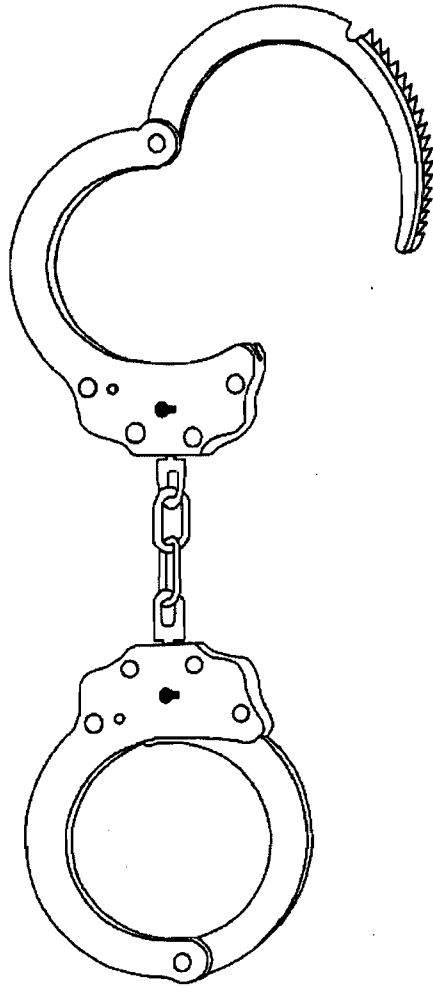

ด้านหลัง

๓. กุญแจมือ

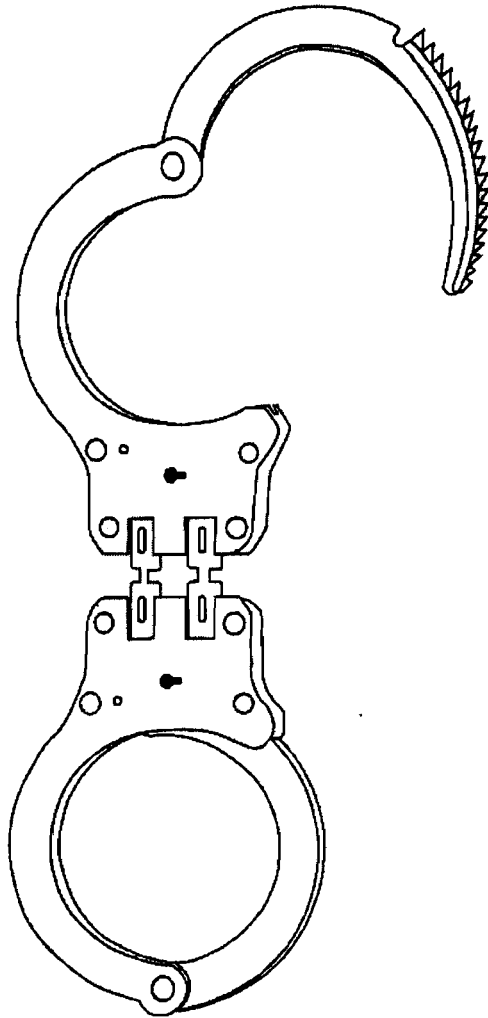
๓.๑ กุญแจมือแบบที่ ๑

* ลูกกุญแจมีปุ่ม
ดับเบิลล็อก
อยู่ด้านท้ายดอก

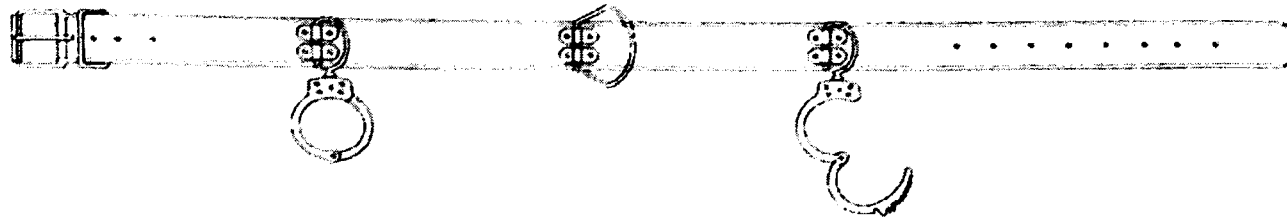

๓.๒ กุญแจมือแบบที่ ๒

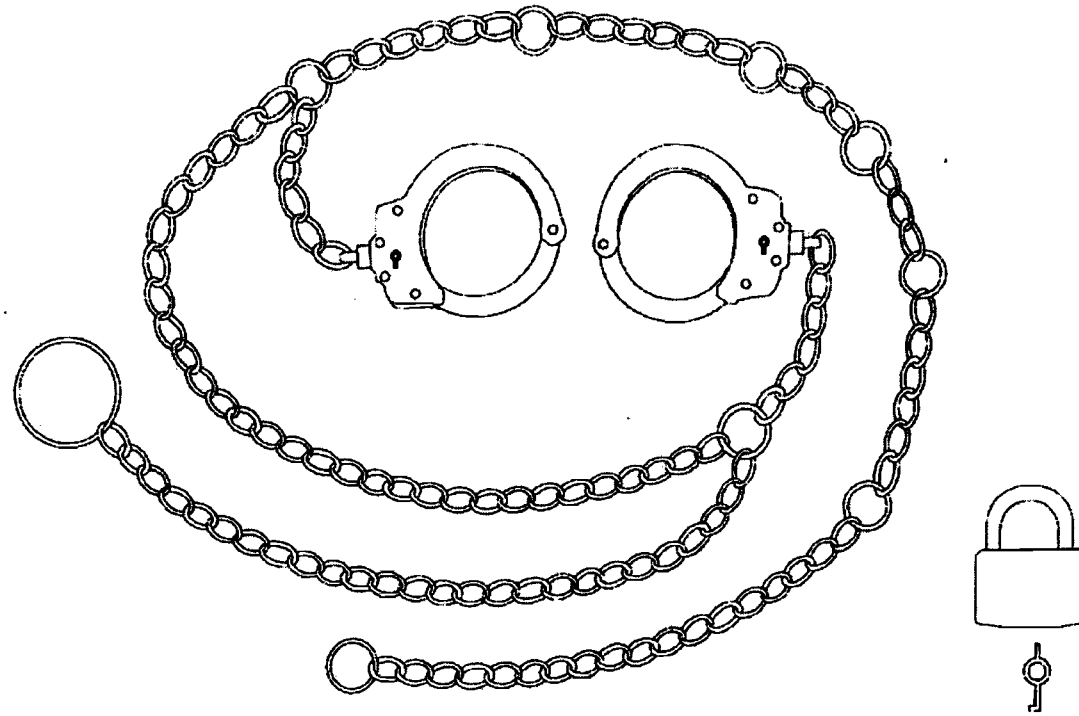
* ลูกกุญแจมีปุ่ม
ดัดเบิ้ลล็อค
อยู่ด้านท้ายดอก

๓.๓ กุญแจมือแบบที่ ๓

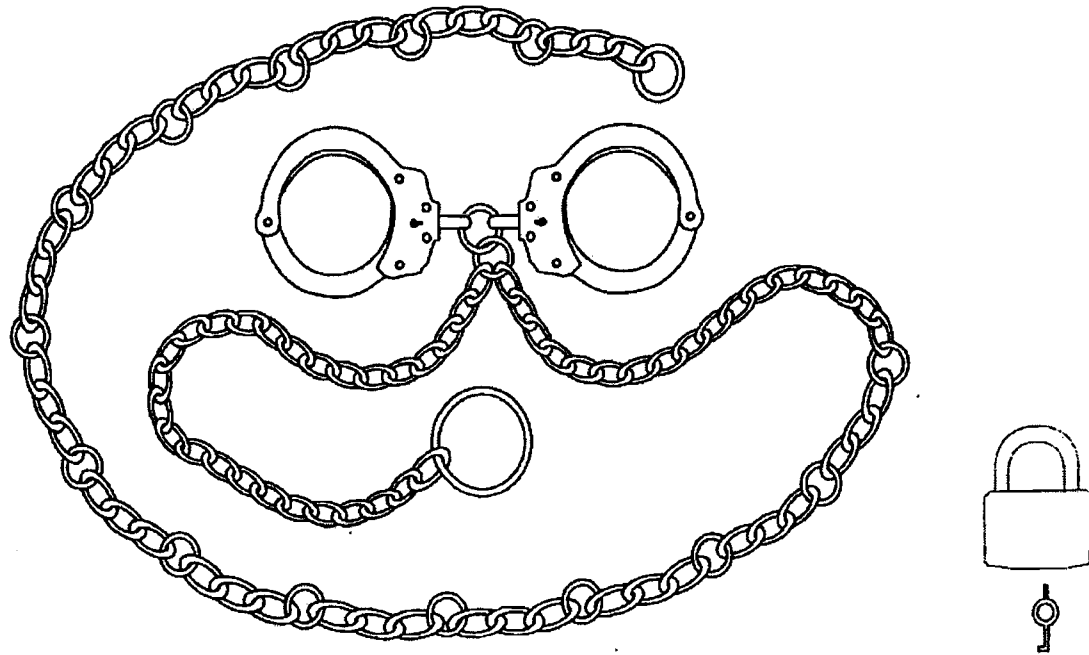

* ลูกกุญแจมีปุ่ม
ค้ำเบิ้ลล็อก
อยู่ด้านท้ายคอก

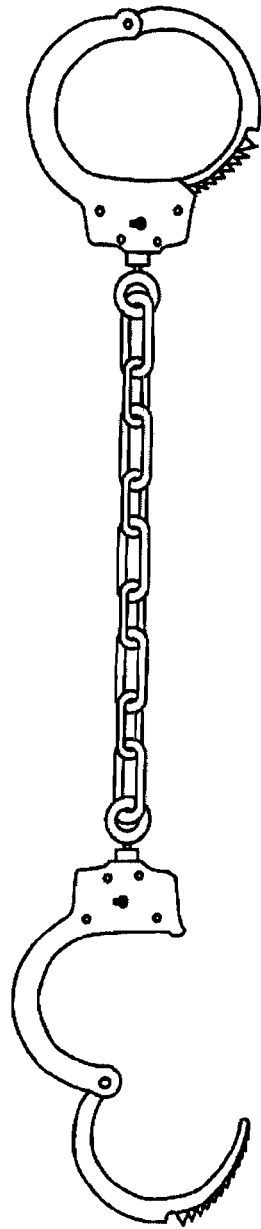
๓.๔ กุญแจมือแบบที่ ๔

๓.๕ กุญแจมือแบบที่ ๕

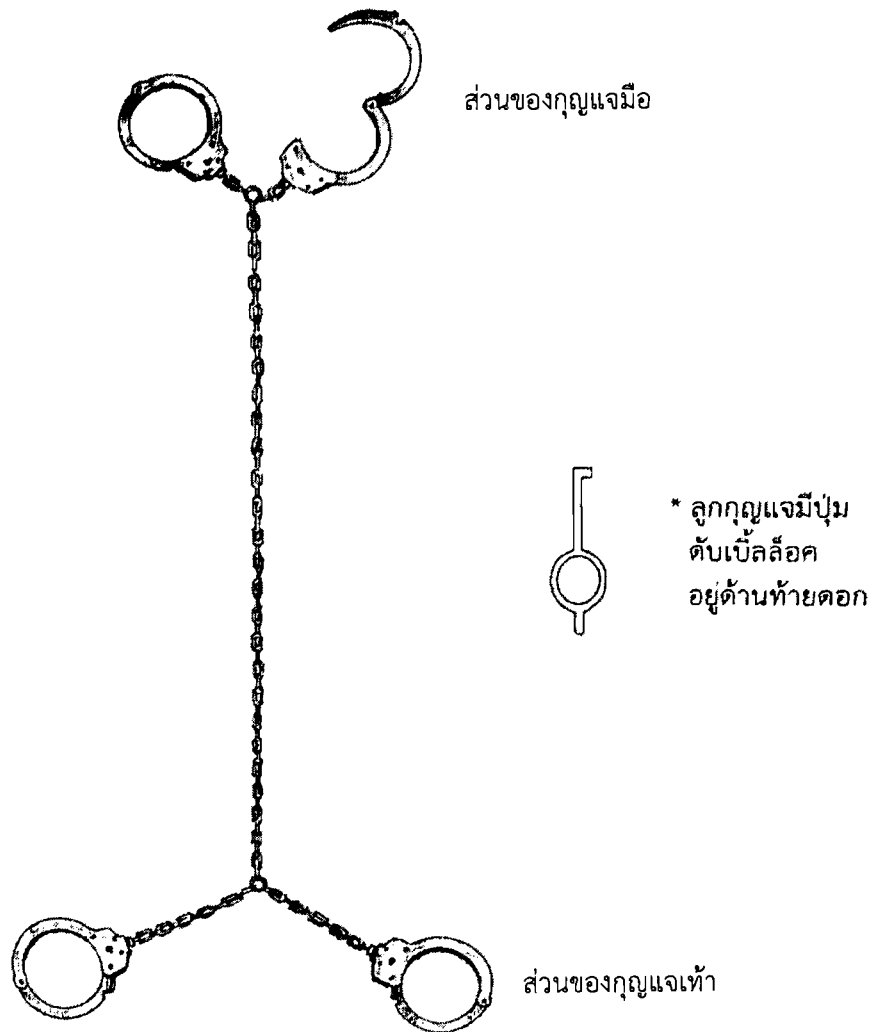

๔. กุญแจเท้า

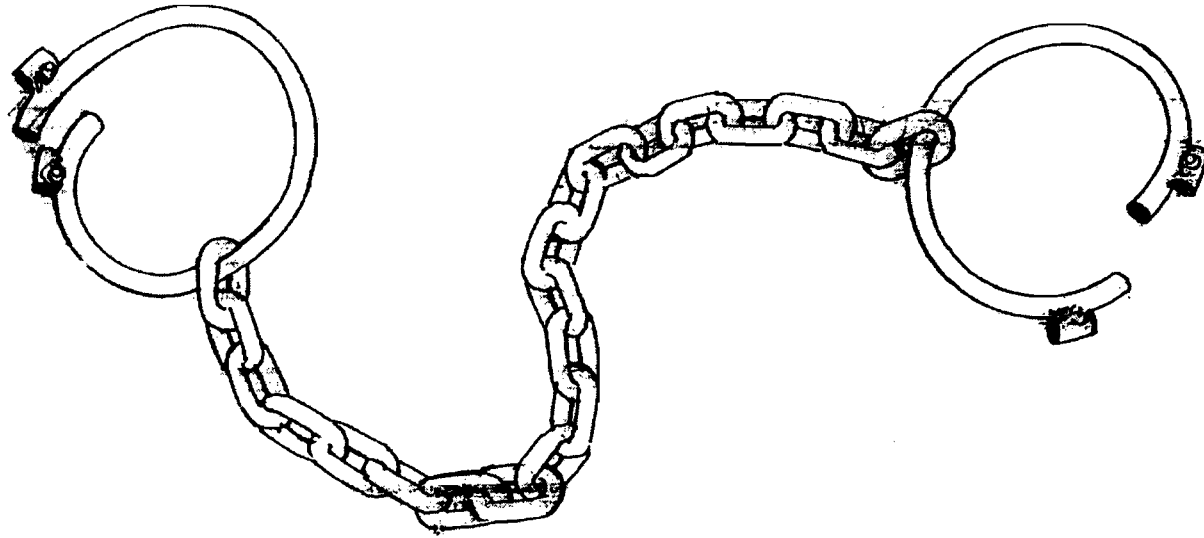

* ลูกกุญแจมีปุ่ม
ดัดเบิ้ลล็อค
อยู่ด้านท้ายดอก

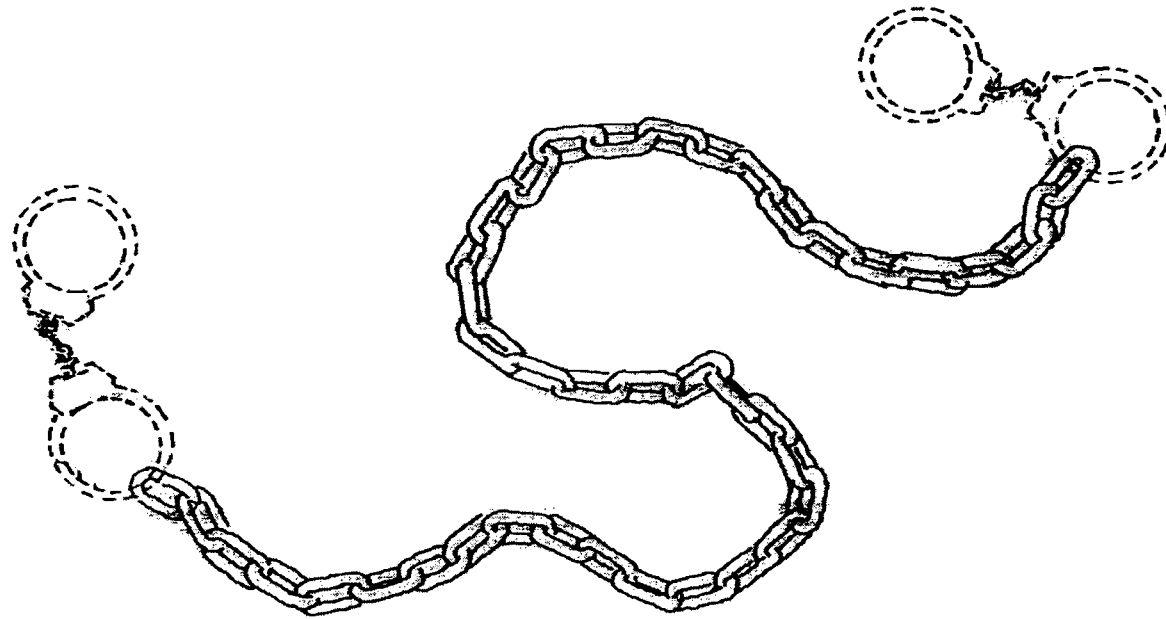
๕. ชุดกุญแจมือและกุญแจเท้า

๖. ตรวน

๗. โซ่ล่าม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๑ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้การกำหนดประเภท ชนิด และขนาดของ เครื่องพันธนาการที่ใช้แก่ผู้ต้องขัง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดประเภทหรือชนิดของอาวุธอื่นนอกจากอาวุธปืน
ที่เจ้าพนักงานเรือนจำจะพึงมีไว้ในครอบครองหรือใช้ในการปฏิบัติหน้าที่
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ (ฉบับที่ ๔)

ข้อ ๒ อาวุธอื่นนอกจากอาวุธปืนที่เจ้าพนักงานเรือนจำจะพึงมีไว้ในครอบครอง หรือใช้ในการปฏิบัติหน้าที่มี ดังต่อไปนี้

(๑) ตะบองไม้กลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๒.๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๓ เซนติเมตร มีความยาวไม่เกิน ๗๐ เซนติเมตร มีลักษณะผิวเรียบและมีขนาดเท่ากันตลอดจากด้ามจับถึงปลาย

(๒) ตะบองโลหะชนิดยึดหดได้ มีความยาวยึดสุดไม่เกิน ๗๐ เซนติเมตร

(๓) ตะบองพลาสติกหรือไฟเบอร์หรือทำจากวัสดุสังเคราะห์อื่นที่คล้ายกัน มีความยาวไม่เกิน ๗๐ เซนติเมตร มีลักษณะกลมและมีผิวเรียบ จะมีกึ่งสำหรับจับหรือไม่ก็ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ประเภทหรือชนิดของอาวุธอื่นนอกจากอาวุธปืน ที่เจ้าพนักงานเรือนจำจะพึงมีไว้ในครอบครอง หรือใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
กำหนดสถานที่คุมขัง
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“สถานที่คุมขัง” หมายความว่า สถานที่อื่นที่มีใช้เรือนจำซึ่งเป็นสถานที่ของทางราชการหรือเอกชนที่เจ้าของหรือผู้ปกครองดูแลรักษาสถานที่อนุญาตหรือยินยอมเป็นหนังสือให้ใช้ประโยชน์ในการควบคุมผู้ต้องขัง ทั้งนี้ ต้องไม่ใช่สถานที่ตามมาตรา ๘๙/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ข้อ ๒ การกำหนดอาณาเขตของสถานที่คุมขัง จะกำหนดอาณาเขตของอสังหาริมทรัพย์ทั้งแปลง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่ตั้งอยู่บนอสังหาริมทรัพย์นั้นก็ได้ โดยอสังหาริมทรัพย์ อาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีอสังหาริมทรัพย์ ต้องมีขอบเขตที่แน่นอน และมีอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะเป็นการถาวรตั้งอยู่ สามารถใช้ประโยชน์จากอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องทำการก่อสร้าง ซ่อมแซม หรือปรับปรุงใหม่

(๒) กรณีอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง ต้องมีลักษณะเป็นการถาวรและตั้งอยู่บนอสังหาริมทรัพย์ โดยส่วนที่จะกำหนดเป็นอาณาเขตของสถานที่คุมขังต้องสามารถใช้ประโยชน์ได้ โดยไม่ต้องทำการก่อสร้าง ซ่อมแซม หรือปรับปรุงใหม่

ข้อ ๓ สถานที่คุมขังต้องมีวัตถุประสงค์ในการใช้คุมขังผู้ต้องขังเพื่อประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) การปฏิบัติตามระบบการจำแนกและการแยกคุมขัง
- (๒) การดำเนินการตามระบบการพัฒนาพฤตินิสัย
- (๓) การรักษาพยาบาลผู้ต้องขัง
- (๔) การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

ข้อ ๔ สถานที่คุมขังตามข้อ ๓ (๑) ได้แก่

(๑) สถานที่สำหรับอยู่อาศัย

(๒) สถานที่สำหรับควบคุม กักขัง หรือกักตัวตามกฎหมายของทางราชการที่มีไขเรือนจำ

ข้อ ๕ สถานที่คุมขังตามข้อ ๓ (๒) ได้แก่

(๑) สถานที่ราชการ หรือสถานที่ที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ในการจัดทำ

บริการสาธารณะ

(๒) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๓) วัดตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

(๔) มัสยิดตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม

(๕) สถานที่ทำการหรือสถานประกอบการของเอกชน

(๖) สถานที่ทำการของมูลนิธิ สถานสงเคราะห์ หรือสถานที่ที่ใช้สำหรับการสังคมสงเคราะห์

ไม่ว่าจะเป็นของทางราชการหรือเอกชน

ข้อ ๖ สถานที่คุมขังตามข้อ ๓ (๓) ได้แก่ สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

ข้อ ๗ สถานที่คุมขังตามข้อ ๓ (๔) ได้แก่ สถานที่คุมขังตามข้อ ๓ (๑) (๒) หรือ (๓) ที่ใช้สำหรับคุมขังนักโทษเด็ดขาดที่เหลือกำหนดโทษจำคุกไม่เกินสามปีหกเดือน หรือต้องโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่าสองในสามของกำหนดโทษครั้งสุดท้ายครั้งสุดท้าย ในกรณีที่เหลือกำหนดโทษจำคุกเกินสามปีหกเดือน

ข้อ ๘ เมื่ออธิบดีได้วางระเบียบตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เกี่ยวกับการบริหารงานและการอื่นอันจำเป็นในสถานที่คุมขังใดตามข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ หรือข้อ ๗ แล้วแต่กรณี แล้วให้อธิบดีจัดให้มีบัญชีสถานที่คุมขังนั้นและประกาศในระบบสารสนเทศของกรมราชทัณฑ์ให้ทราบถึงอาณาเขตและวัตถุประสงค์ของสถานที่คุมขังแต่ละแห่งด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้การกำหนดอาณาเขตในสถานที่อื่นที่มีใช้เรือนจำให้เป็นสถานที่คุมขังเพื่อดำเนินกิจการตามภารกิจของกรมราชทัณฑ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดระบบการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง การควบคุมและการแยกคุมขัง และการย้ายผู้ต้องขัง
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการราชทัณฑ์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกหมวด ๔ การควบคุมผู้ต้องขัง ของส่วนที่ ๒ อำนาจและหน้าที่เจ้าพนักงานเรือนจำ ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๒ ข้อ ๓๓ และข้อ ๓๔ และหมวด ๑ ข้อความทั่วไปของส่วนที่ ๔ การแยกผู้ต้องขัง ข้อ ๔๐ ข้อ ๔๑ ข้อ ๔๒ และข้อ ๔๓ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

หมวด ๑

การจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง

ข้อ ๒ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำจัดให้มีแดนแรกรับหรือสถานที่แรกรับในเรือนจำโดยเฉพาะสำหรับแยกผู้ต้องขังเข้าใหม่หรือรับย้ายจากเรือนจำอื่นเพื่อรอการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขังรายบุคคลก่อนที่จะส่งตัวไปรับการอบรม แก้ไข และฟื้นฟูจิตใจตามความเหมาะสมของผู้ต้องขังรายบุคคล

ข้อ ๓ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำแต่งตั้งเจ้าพนักงานเรือนจำจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งคนปฏิบัติหน้าที่จำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง โดยจะต้องเป็นนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งผ่านการฝึกอบรมด้านการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขังจากกรมราชทัณฑ์

เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่ศึกษาและรวบรวมประวัติของผู้ต้องขังแต่ละคนและสังเกตพฤติกรรมของผู้ต้องขังในการใช้ชีวิตในเรือนจำ

ข้อ ๔ การจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการกลั่นกรองผู้ต้องขัง โดยการจัดชั้น จัดกลุ่ม ควบคุม และแยกคุมขังผู้ต้องขัง

(๒) ขึ้นแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และพัฒนาพหุติสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดี ให้นำข้อมูลจาก (๑) และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์ การวางแผน และการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคลให้เหมาะสม

(๓) ขึ้นการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขัง ให้นำข้อมูลจาก (๑) และ (๒) มาใช้วางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขังรายบุคคลให้เหมาะสม

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๕ ให้มีคณะทำงานเพื่อจำแนกลักษณะของผู้ต้องขังประจำเรือนจำ ประกอบด้วย ผู้บัญชาการเรือนจำเป็นประธาน และเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีความรู้และความชำนาญในด้านการควบคุม การศึกษา การฝึกวิชาชีพ การบำบัดรักษา การพัฒนาจิตใจ หรือการสาธารณสุข จำนวนไม่น้อยกว่า ห้าคน เป็นคณะทำงาน และให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้รับผิดชอบงานจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

การแต่งตั้งคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง อาจมีผู้แทนจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกร่วมเป็น คณะทำงานด้วยก็ได้

ข้อ ๖ คณะทำงานเพื่อจำแนกลักษณะของผู้ต้องขังมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคล โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการจัดชั้น จัดกลุ่ม ควบคุม แยกคุมขัง แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และพัฒนาพหุติสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดี และการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขัง

(๒) พิจารณาทบทวนและปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคล

(๓) ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง

ข้อ ๗ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำจัดประชุมคณะทำงานเพื่อจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

การประชุมของคณะทำงานต้องมีคณะทำงานมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน คณะทำงานทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก คณะทำงานคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ความเห็นของคณะทำงานให้เป็นที่สุด

ข้อ ๘ ให้เจ้าพนักงานเรือนจำติดตามผลการปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคล หลังจากที่ผ่านมาการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขังไปแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

ข้อ ๙ คณะทำงานตามข้อ ๕ อาจทบทวนแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคล ก่อนครบ ระยะเวลาตามที่กำหนดในข้อ ๘ ได้ หากปรากฏข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) พบปัญหาขัดข้องจากการปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคล

(๒) พบข้อมูลใหม่ที่เป็นสาระสำคัญต่อการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง

ในกรณีผู้ต้องขังเจ็บป่วย มีโรคประจำตัว หรือมีเหตุจำเป็นจนไม่อาจปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคลได้ ผู้บัญชาการเรือนจำอาจสั่งให้งดการปฏิบัติตามแผนดังกล่าวได้จนกว่าจะมีการรายงานต่อคณะทำงานตามข้อ ๕ เพื่อพิจารณาทบทวนแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายบุคคล

ข้อ ๑๐ ให้เรือนจำจัดเก็บข้อมูลการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขังเพื่อการสืบค้น โดยให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาการเลื่อนชั้น หรือลดชั้น การย้ายผู้ต้องขัง การงานของผู้ต้องขัง การพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษจำคุก และการให้ประโยชน์แก่ผู้ต้องขังอย่างอื่นด้วย

หมวด ๒

การควบคุมและการแยกคุมขัง

ข้อ ๑๑ ในการควบคุมผู้ต้องขัง ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีปกติ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำสั่งการหรือมอบหมายให้เจ้าพนักงานเรือนจำควบคุม ตรวจตรา และป้องกันการกระทำความผิดของผู้ต้องขัง รวมถึงการปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานเรือนจำ ในกรณีที่มีการย้ายผู้ต้องขังออกไปนอกเรือนจำ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำจัดให้มีเจ้าพนักงานเรือนจำที่เพียงพอเพื่อป้องกันการหลบหนี

(๒) กรณีมีเหตุการณ์ไม่สงบเกิดขึ้น ให้เจ้าพนักงานเรือนจำระงับเหตุหรือแก้ไขเหตุการณ์ พร้อมกับแจ้งให้พัศดีหรือผู้บัญชาการเรือนจำทราบ หากไม่สามารถควบคุมเหตุการณ์โดยกำลังของเจ้าพนักงานเรือนจำเพียงฝ่ายเดียวได้ ให้ประสานขอกำลังเสริมจากพนักงานฝ่ายปกครอง ตำรวจ ทหาร หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อระงับเหตุดังกล่าว และรายงานให้อธิบดีทราบ

ข้อ ๑๒ เรือนจำใดมีผู้ต้องขังหญิง ให้เจ้าพนักงานเรือนจำหญิงเป็นผู้ควบคุม เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็น

ข้อ ๑๓ ห้ามผู้ต้องขังชายหรือเจ้าพนักงานเรือนจำชายเข้าไปในเขตควบคุมผู้ต้องขังหญิง เว้นแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุการณ์ไม่สงบเกิดขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องเข้าไประงับเหตุ และเมื่อเหตุการณ์เข้าสู่ภาวะปกติแล้ว ให้เจ้าพนักงานเรือนจำชายออกจากเขตควบคุมผู้ต้องขังหญิงทันที

(๒) การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บัญชาการเรือนจำมอบหมายหรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ และต้องเข้าไปในเวลากลางวัน โดยมีเจ้าพนักงานเรือนจำตั้งแต่ชั้นพัศดีขึ้นไป และเจ้าพนักงานเรือนจำอีกจำนวนไม่น้อยกว่าสองคนเข้าไปด้วย หากมีเหตุจำเป็นต้องเข้าไปในเขตควบคุมผู้ต้องขังหญิง ในเวลากลางคืน ต้องได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการเรือนจำก่อน

ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการผู้ต้องขังภายในเรือนจำ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำ จัดแบ่งสถานที่ของเรือนจำออกเป็นส่วน ๆ โดยให้มีสิ่งกีดกันหรือขอบเขตที่แน่นอน และจัดแยกผู้ต้องขัง

แต่ละประเภทในส่วนที่ได้จัดแบ่ง หากเรือนจำใดโดยสภาพไม่สามารถกระทำได้ ให้พยายามแยกคุมขังผู้ต้องขังให้ใกล้เคียงกับการจัดแบ่งสถานที่ของเรือนจำข้างต้นเท่าที่จะกระทำได้

ข้อ ๑๕ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำแยกคุมขังผู้ต้องขังในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องขังมีพฤติกรรมที่อาจจะก่อเหตุร้ายหรืออาจจะก่อความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในเรือนจำ หรือมีเหตุพิเศษอย่างอื่น ให้แยกผู้ต้องขังคนนั้นไปรวมกับผู้ต้องขังประเภทอื่น หรือสถานที่อื่นภายในเรือนจำ

(๒) ผู้ต้องขังหลายคนในคดีเดียวกัน ให้แยกผู้ต้องขังแต่ละคนมิให้ปะปนกัน เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็น

(๓) ผู้ต้องขังป่วยด้วยโรคติดต่อหรือโรคอื่นที่อยู่ในระยะอันตราย ให้แยกผู้ต้องขังป่วยออกจากผู้ต้องขังคนอื่น

หมวด ๓
การย้ายผู้ต้องขัง

ข้อ ๑๖ ให้อธิบดีย้ายผู้ต้องขังจากเรือนจำหนึ่งไปอีกเรือนจำหนึ่งในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การควบคุมตามอำนาจการคุมขัง

(๒) การบริหารความแออัดภายในเรือนจำ

(๓) การควบคุมตามเพศ สถานะ พฤติการณ์ หรือวัตถุประสงค์ในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง

(๔) การดำเนินคดีหรือตามคำขอของส่วนราชการอื่น

(๕) เพื่อประโยชน์อื่นใดของทางราชการ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๑๗ การย้ายผู้ต้องขังตามข้อ ๑๖ หากเป็นคนต้องขังหรือคนฝากให้ขออนุญาตศาลก่อน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นจะย้ายบุคคลดังกล่าวก่อนก็ได้ แต่ต้องรายงานให้ศาลทราบ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้การจัดระบบการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง การควบคุมและการแยกคุมขัง และการย้ายผู้ต้องขัง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการราชทัณฑ์ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

การร้องทุกข์ การยื่นเรื่องราวใด ๆ
หรือการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาของผู้ต้องขัง
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกหมวด ๖ การร้องทุกข์ ยื่นเรื่องราว และถวายฎีกาของผู้ต้องขังของส่วนที่ ๗ วินัยของผู้ต้องขัง ข้อ ๑๒๐ ข้อ ๑๒๑ ข้อ ๑๒๒ ข้อ ๑๒๓ ข้อ ๑๒๔ ข้อ ๑๒๕ และข้อ ๑๒๖ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๔

ข้อ ๒ ผู้ต้องขังมีสิทธิยื่นคำร้องทุกข์หรือเรื่องราวใด ๆ ต่อเจ้าพนักงานเรือนจำ ผู้บัญชาการเรือนจำ อธิบดี รัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาต่อพระมหากษัตริย์

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อเจ้าพนักงานเรือนจำหรือสถานที่ที่เรือนจำจัดไว้เพื่อดำเนินการจัดส่งไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่ผู้ต้องขังประสงค์ก็ได้

ข้อ ๓ ผู้ต้องขังจะยื่นคำร้องทุกข์ด้วยวาจาหรือโดยทำเป็นหนังสือก็ได้ ถ้ากระทำได้วาจาให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งรับคำร้องทุกข์เป็นผู้บันทึกคำร้องทุกข์ในบันทึกคำร้องทุกข์หรือหนังสือร้องทุกข์นั้นต้องลงลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์และเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งรับคำร้องทุกข์ด้วย

ข้อ ๔ การเขียนหนังสือร้องทุกข์หรือเรื่องราวใด ๆ หรือการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ผู้ต้องขังต้องเขียนด้วยตนเอง เว้นแต่ไม่สามารถเขียนด้วยตนเองได้ ให้เจ้าพนักงานเรือนจำพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามความประสงค์ของผู้ต้องขัง ในกรณีที่ผู้ต้องขังไม่สามารถจัดหาเครื่องเขียนส่วนตัวได้ ให้เจ้าพนักงานเรือนจำจัดหาให้

การเขียนหนังสือร้องทุกข์หรือเรื่องราวใด ๆ หรือการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ตามวรรคหนึ่ง ผู้ต้องขังต้องเขียนในสถานที่ที่เรือนจำจัดให้

ข้อ ๕ เมื่อเจ้าพนักงานเรือนจำได้รับคำร้องทุกข์หรือเรื่องราวใด ๆ หรือฎีกา ที่ทูลเกล้าฯ ถวายแล้ว ให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งได้รับมอบหมายตรวจดูข้อความและตรวจสอบข้อเท็จจริง แล้วทำความเห็นเสนอผู้บัญชาการเรือนจำ พร้อมกับแนวทางการแก้ไขหรือการให้ความช่วยเหลือ เว้นแต่เป็นการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ให้ส่งหนังสือไปยังอธิบดีเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๖ คำสั่งหรือคำชี้แจงตอบคำร้องทุกข์หรือเรื่องราวใด ๆ หรือการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ต้องแจ้งให้ผู้ต้องขังซึ่งยื่นคำร้องทุกข์หรือเรื่องราวใด ๆ หรือทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาทราบ และให้ผู้ต้องขัง คนนั้นลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า ผู้ต้องขังมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องทุกข์หรือเรื่องราวใด ๆ ต่อเจ้าพนักงานเรือนจำ ผู้บัญชาการเรือนจำ อธิบดี รัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา ต่อพระมหากษัตริย์ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศ
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ต้องขังซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศ ได้แก่

(๑) ผู้ต้องขังซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงานเรือนจำ

(๒) ผู้ต้องขังหญิงซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศก่อนกรมราชทัณฑ์รับตัวไว้ ไม่ว่าจะมีการตั้งครรภ์หรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๒ ในกรณีที่ผู้ต้องขังถูกล่วงละเมิดทางเพศจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงานเรือนจำตามข้อ ๑ (๑) ให้ร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของเจ้าพนักงานเรือนจำคนนั้น

การล่วงละเมิดทางเพศตามวรรคหนึ่ง ให้ความหมายเฉพาะกรณีที่เจ้าพนักงานเรือนจำกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ต้องขังโดยตรงในการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๓ ทวิ และมาตรา ๒๘๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ข้อ ๓ ผู้ต้องขังตามข้อ ๑ (๑) จะร้องเรียนด้วยวาจาหรือโดยทำเป็นหนังสือก็ได้ ถ้ากระทำด้วยวาจา ให้ผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้ได้รับมอบหมายซึ่งมิใช่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บันทึกคำร้อง

ในคำร้องให้ระบุตัวเจ้าพนักงานเรือนจำผู้กระทำละเมิด พฤติการณ์แห่งการล่วงละเมิด และความเสียหายที่ได้รับเท่าที่จะสามารถระบุได้

การดำเนินการตามข้อนี้ให้รักษาเป็นความลับ

ข้อ ๔ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ต้องขังทราบข้อร้องเรียน หรือได้รับคำร้องตามข้อ ๓ แล้ว ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาล ทำการตรวจร่างกายผู้ต้องขังคนนั้น เพื่อหาร่องรอยการกระทำผิดและเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน โดยเร็วเท่าที่จะกระทำได้ และรายงานไปยังผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของเจ้าพนักงานเรือนจำนั้น ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ ให้ส่งตัวผู้ต้องขังออกไปรับการตรวจ ที่โรงพยาบาลภายนอก ในกรณีการตรวจร่างกายผู้ต้องขังหญิง ถ้าไม่ใช่แพทย์หรือพยาบาล ให้เจ้าพนักงานเรือนจำหญิงซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาลทำการตรวจร่างกาย ทั้งนี้ ผู้ต้องขังหญิง จะขอให้นำบุคคลใดในเรือนจำมาอยู่ร่วมในการตรวจด้วยก็ได้

(๒) จัดให้ผู้ต้องขังได้พบนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์โดยทันที ในกรณีที่มีเหตุขัดข้อง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ ให้เจ้าพนักงานเรือนจำให้คำปรึกษาในเบื้องต้นก่อน

ข้อ ๕ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ต้องขังได้รับรายงานเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อผู้ต้องขังตามข้อ ๔ (๑) แล้วให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้ผู้บัญชาการเรือนจำรายงานอธิบดี เพื่อส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาได้สวนชี้ขาด

ในระหว่างนี้ หากผู้บัญชาการเรือนจำเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องคุ้มครองผู้ต้องขัง ซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือพยาน ให้จัดมาตรการรักษาความปลอดภัยตามความเหมาะสม และให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งถูกร้องเรียนไปทำหน้าที่อื่นเพื่อป้องกันไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครรภ์เนื่องจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงานเรือนจำตามข้อ ๑ (๑) ให้ผู้บัญชาการเรือนจำจัดแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาลให้คำแนะนำ หรือคำปรึกษา ดูแลสุขภาพทางกายและทางจิต และติดตามอาการอย่างใกล้ชิด โดยอาจแยกคุมขังผู้ต้องขังหญิงคนนั้นไว้ที่สถานพยาบาลก็ได้

ข้อ ๗ ในกรณีที่มีผู้ต้องขังหญิงซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศก่อนที่กรมราชทัณฑ์จะรับตัวไว้ ไม่ว่าจะมีการตั้งครรภ์หรือไม่ก็ตามตามข้อ ๑ (๒) ให้แจ้งด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้บัญชาการเรือนจำเพื่อขอรับความช่วยเหลือในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาล ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดูแลและการฟื้นฟูสุขภาพทางกาย

(๒) จัดนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าพบปะพูดคุย รวมทั้งให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดูแลและการฟื้นฟูสุขภาพทางจิต

(๓) จัดเจ้าพนักงานเรือนจำให้คำปรึกษาในเบื้องต้นเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย สอบถามข้อเท็จจริง หรือขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่มีหน้าที่เพื่อให้มีการดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในข้อ ๔ และข้อ ๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า ผู้ต้องขังมีสิทธิร้องเรียนเกี่ยวกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงานเรือนจำได้ โดยให้ได้รับความคุ้มครองและให้คำปรึกษาในทันที รวมทั้งคำร้องดังกล่าวต้องรักษาเป็นความลับและได้รับการไต่สวนชี้ขาดโดยพนักงานอัยการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า ผู้ต้องขังหญิงซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยเฉพาะผู้ที่ตั้งครรภ์จากการถูกล่วงละเมิดดังกล่าว ต้องได้รับคำแนะนำหรือคำปรึกษาทางการแพทย์ที่เหมาะสม และต้องได้รับการสนับสนุนการดูแลสุขภาพทางกายและทางจิตตามความจำเป็น รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

การคำนวณรายได้เป็นราคาเงินและการจ่ายเงินรางวัลให้แก่ผู้ต้องชั่ง
ซึ่งการงานที่ได้ทำนั้นก่อให้เกิดรายได้ซึ่งคำนวณเป็นราคาเงินได้
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๐ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) หมวด ๑ การจัดให้ทำงาน และหมวด ๒ รางวัล ของส่วนที่ ๕ การงาน ข้อ ๕๐
ถึงข้อ ๖๕ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์
พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๒) กฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์
พุทธศักราช ๒๔๗๙ (ฉบับที่ ๒)

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์
พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๔) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์
พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๕) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์
พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๖) ข้อ ๗ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๗) ข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“ทุน” หมายความว่า บรรดาเงิน ทรัพย์สิน และแรงงานที่ใช้ในการทำงานนั้น

“ค่าใช้จ่าย” หมายความว่า บรรดาเงินที่จ่ายเพื่อให้งานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์

“กำไร” หมายความว่า รายได้ซึ่งเกิดจากผลของการงานเมื่อได้หักทุนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งหมดออกแล้ว

ข้อ ๓ ในกรณีที่การงานที่ได้จัดให้ผู้ต้องขังทำนั้นก่อให้เกิดรายได้ซึ่งคำนวณเป็นราคาเงินได้ ผู้ต้องขังอาจได้รับเงินรางวัลตอบแทนจากการงานนั้น

การคำนวณรายได้เป็นราคาเงินตามวรรคหนึ่ง ให้คำนวณราคาของงานเป็นทุน ค่าใช้จ่าย และกำไร

ข้อ ๔ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำจ่ายเงินรางวัลให้แก่ผู้ต้องขังร้อยละสิบของกำไรทั้งหมด โดยผู้ต้องขังจะได้รับส่วนแบ่งต่อวันคนละเท่า ๆ กัน ส่วนที่เหลือให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ข้อ ๕ ในการคำนวณจ่ายเงินรางวัลให้แก่ผู้ต้องขัง หากมีเศษเหลืออยู่ไม่สามารถเฉลี่ยจ่ายให้แก่ผู้รับได้ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้การคำนวณรายได้เป็นราคาเงินและการจ่ายเงินรางวัลให้แก่ผู้ต้องขังซึ่งการงานที่ได้ทำนั้น ก่อให้เกิดรายได้ซึ่งคำนวณเป็นราคาเงินได้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

การรับเงินทำขวัญของผู้ต้องขังซึ่งได้รับบาดเจ็บ เจ็บป่วย หรือตาย เนื่องจากการทำงาน
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“เงินทำขวัญ” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่ผู้ต้องขังหรือทายาทของผู้ต้องขัง ซึ่งได้รับบาดเจ็บ เจ็บป่วย หรือตาย เนื่องจากการทำงานตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๔๙ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒ ในกรณีที่เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งสั่งให้ผู้ต้องขังทำงานตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๔๙ แล้วแต่กรณี พบว่าผู้ต้องขังได้รับบาดเจ็บ เจ็บป่วย หรือตาย เนื่องจากการทำงานดังกล่าว ให้รายงานผู้บัญชาการเรือนจำทราบโดยเร็ว

ข้อ ๓ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบสิทธิการได้รับเงินทำขวัญ ประกอบด้วย

(๑) เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการขึ้นไป หรือประเภททั่วไป ระดับอาวุโสขึ้นไป จำนวนหนึ่งคน เป็นประธานคณะกรรมการ

(๒) เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการขึ้นไป หรือประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงานขึ้นไป จำนวนไม่น้อยกว่าสองคน เป็นคณะกรรมการ

ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๓ ดำเนินการตรวจสอบสิทธิของผู้ต้องขังซึ่งสมควรได้รับเงินทำขวัญ และรายงานผลการตรวจสอบไปยังผู้บัญชาการเรือนจำ

ในการตรวจสอบสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้ตรวจสอบจากรายงานของเจ้าพนักงานเรือนจำตามข้อ ๒ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากคณะกรรมการตามข้อ ๔ แล้ว ให้พิจารณาและเสนออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินทำขวัญ

ข้อ ๖ การจ่ายเงินทำขวัญ ให้จ่ายตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) บาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจนเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ให้จ่ายเงินทำขวัญไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

(๒) บาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจนประกอบกรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน ให้จ่ายเงินทำขวัญไม่เกินสองหมื่นบาท

(๓) บาดเจ็บจนพิการหรือทุพพลภาพ หรือเจ็บป่วยเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต ให้จ่ายเงินทำขวัญไม่เกินสี่หมื่นบาท

(๔) ตาย ให้จ่ายเงินทำขวัญไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท

ข้อ ๗ เมื่ออธิบดีอนุมัติให้จ่ายเงินทำขวัญตามข้อ ๖ (๑) (๒) หรือ (๓) แล้ว ให้ผู้บัญชาการเรือนจำนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ต้องขัง และออกใบสำคัญให้แก่ผู้ต้องขังไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๘ การจ่ายเงินทำขวัญตามข้อ ๖ (๔) ให้ผู้บัญชาการเรือนจำจ่ายให้แก่ทายาทของผู้ต้องขังคนนั้น หากไม่มีทายาทมาขอรับเงินดังกล่าวภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หรือติดต่อทายาทไม่ได้ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ต้องขังคนนั้นถึงแก่ความตาย ให้ผู้บัญชาการเรือนจำรายงานอธิบดีเพื่อยุติเรื่อง

ให้ทายาทของผู้ต้องขังซึ่งได้รับแจ้งจากผู้บัญชาการเรือนจำตามวรรคหนึ่ง นำหลักฐานมาแสดงต่อเจ้าพนักงานเรือนจำเพื่อขอรับเงินทำขวัญ

ข้อ ๙ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำดำเนินการตามข้อ ๗ หรือข้อ ๘ แล้ว ให้รายงานอธิบดีเพื่อทราบ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า ผู้ต้องขังซึ่งได้รับบาดเจ็บ เจ็บป่วย หรือตาย เนื่องจากการงานตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๔๙ มีสิทธิได้รับเงินทำขวัญตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
การส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการราชทัณฑ์ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ และข้อ ๗๓ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

ข้อ ๒ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำได้รับรายงานจากเจ้าพนักงานเรือนจำว่า ผู้ต้องขังคนใดป่วยมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิต หรือเป็นโรคติดต่อ ให้ส่งตัวผู้ต้องขังคนนั้นไปรับการตรวจในสถานพยาบาลของเรือนจำโดยเร็ว ถ้าผู้ต้องขังคนนั้นต้องได้รับการบำบัดรักษาเฉพาะด้านหรือถ้าคงรักษาพยาบาลอยู่ในเรือนจำจะไม่ทุเลาดีขึ้น ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้บัญชาการเรือนจำอนุญาตให้ส่งตัวผู้ต้องขังคนนั้นไปรับการรักษาในสถานบำบัดรักษาสำหรับโรคชนิดนั้นโดยเฉพาะ โรงพยาบาล หรือสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตของรัฐ นอกเรือนจำ ตามที่แพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาลเสนอให้เจ้าพนักงานเรือนจำพาผู้ต้องขังคนนั้นไปและกลับในวันเดียวกัน

(๒) เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำอนุญาตให้ส่งตัวผู้ต้องขังไปรับการรักษานอกเรือนจำตาม (๑) หากแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษามีความเห็นว่าสมควรรับตัวผู้ต้องขังคนนั้นไว้รักษาในสถานบำบัดรักษาสำหรับโรคชนิดนั้นโดยเฉพาะ โรงพยาบาล หรือสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตของรัฐ ให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งพาผู้ต้องขังคนนั้นไปตรวจรักษาขอหลักฐานและความเห็นของแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษาประกอบการจัดทำรายงานเสนอผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณา ถ้าผู้บัญชาการเรือนจำเห็นด้วยกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษา ให้มีคำสั่งอนุญาตให้รับตัวไว้รักษา

(๓) กรณีผู้บัญชาการเรือนจำไม่เห็นด้วยกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการตรวจรักษาตาม (๒) หรือมีเหตุฉุกเฉินอื่นอันอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องขัง ให้เจ้าพนักงาน

เรือนจำนำตัวผู้ต้องขังคนนั้นกลับเข้ารักษาพยาบาลภายในเรือนจำ และจัดการช่วยเหลือประการอื่นเท่าที่จำเป็นแล้วรายงานอธิบดีโดยเร็ว พร้อมกับสำเนาความเห็นของแพทย์และสำเนาหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) กรณีที่ผู้บัญชาการเรือนจำมีข้อสงสัยเกี่ยวกับรายงานของเจ้าพนักงานเรือนจำตาม (๒) อาจสั่งให้เจ้าพนักงานเรือนจำทำรายงานเพิ่มเติม หรือสั่งให้เจ้าพนักงานเรือนจำคนอื่น หรือตั้งคณะทำงานเพื่อตรวจสอบและทำรายงานก็ได้

ข้อ ๓ การส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณาสถานบำบัดรักษาสำหรับโรคชนิดนั้นโดยเฉพาะ โรงพยาบาล หรือสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตของรัฐ ตามสิทธิการรักษาของผู้ต้องขังและอยู่ในพื้นที่ที่สามารถส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาได้เป็นลำดับแรก เว้นแต่แพทย์ผู้ทำการตรวจรักษามีความเห็นให้ส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาในโรงพยาบาลเอกชน เพราะสถานที่รักษาของรัฐดังกล่าวขาดเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการรักษาผู้ต้องขัง

ในกรณีที่สถานที่รักษาของรัฐตามวรรคหนึ่งอยู่ห่างไกล และหากผู้ต้องขังไม่ได้รับการรักษาอย่างทันท่วงทีอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตหรือทุพพลภาพ ให้ส่งตัวผู้ต้องขังคนนั้นไปรักษาในโรงพยาบาลเอกชน เมื่อผู้ต้องขังพ้นขีดอันตรายแล้ว ให้รับส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาในสถานที่รักษาของรัฐตามวรรคหนึ่งโดยเร็ว

ข้อ ๔ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำอนุญาตให้ส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดเจ้าพนักงานเรือนจำอย่างน้อยจำนวนสองคนควบคุมผู้ต้องขังป่วยหนึ่งคนให้อยู่ภายในเขตที่กำหนด เว้นแต่การออกนอกเขตนั้นเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนตามคำสั่งแพทย์ หรือกรณีมีเหตุฉุกเฉินอื่น อันอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องขัง ในกรณีที่ผู้ต้องขังป่วยมากกว่าหนึ่งคน ให้จัดเจ้าพนักงานเรือนจำควบคุมในอัตราส่วนตามความเหมาะสม โดยให้คำนึงถึงความเสี่ยงในการหลบหนี หรือความปลอดภัยของบุคคลภายนอกประกอบด้วย กรณีผู้ต้องขังหญิงป่วย ให้เจ้าพนักงานเรือนจำหญิงเป็นผู้ควบคุม เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นไม่อาจจัดเจ้าพนักงานเรือนจำหญิงไปควบคุมได้ ให้เจ้าพนักงานเรือนจำชายเป็นผู้ควบคุมในระยะเวลาที่ห่างแต่สามารถมองเห็นพฤติกรรมของผู้ต้องขังหญิง ซึ่งป่วยได้ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของสถานที่รักษาผู้ต้องขังตามข้อ ๓ ทราบ ทั้งนี้ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำจัดเจ้าพนักงานเรือนจำหญิงไปควบคุมแทนโดยเร็ว

(๒) ตรวจสอบสิทธิการรักษาของผู้ต้องขังให้เป็นไปตามที่ทางราชการจัดให้ และห้ามผู้ต้องขังเข้าอยู่ในห้องพักพิเศษแยกจากผู้ป่วยทั่วไป เว้นแต่ต้องพักรักษาตัวในห้องควบคุมพิเศษตามที่สถานที่รักษาผู้ต้องขังตามข้อ ๓ จัดให้

(๓) ให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังตรวจสอบและควบคุมการรับประทานอาหารให้เป็นไปตามที่สถานที่รักษาผู้ต้องขังตามข้อ ๓ จัดให้ การรับประทานอาหารส่วนตัวนอกจากที่จัดให้ ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขัง และผ่านการตรวจของแพทย์

หรือพยาบาลแล้ว และให้บันทึกรายละเอียดของอาหารและผู้ที่ทำอาหารให้ครบถ้วนและสามารถตรวจสอบได้

(๔) ให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังจัดบันทึกข้อมูลผู้เข้าเยี่ยม และเวลาเข้าเยี่ยมโดยละเอียด และดูแลให้ผู้เข้าเยี่ยมปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำ

ในการควบคุมตัวผู้ต้องขังตามวรรคหนึ่ง ผู้บัญชาการเรือนจำอาจใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามความเหมาะสมก็ได้

ข้อ ๕ ผู้ต้องขังซึ่งได้รับอนุญาตให้ออกไปรักษาตัวนอกเรือนจำ ต้องปฏิบัติตัว ดังต่อไปนี้

(๑) อยู่ภายในเขตที่กำหนด เว้นแต่การออกนอกเขตเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนตามคำสั่งแพทย์หรือกรณีมีเหตุฉุกเฉินอื่นอันอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องขัง

(๒) ใช้สิทธิของผู้ต้องขังตามที่ทางราชการจัดให้และห้ามเข้าอยู่ในห้องพักพิเศษแยกจากผู้ป่วยทั่วไป เว้นแต่ต้องพักรักษาตัวในห้องควบคุมพิเศษตามที่สถานที่รักษาผู้ต้องขังตามข้อ ๓ จัดให้

(๓) รับประทานอาหารตามที่สถานที่รักษาผู้ต้องขังตามข้อ ๓ จัดให้ การรับประทานอาหารส่วนตัวนอกจากที่จัดให้ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเรือนจำ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังและผ่านการตรวจของแพทย์หรือพยาบาลแล้ว

ข้อ ๖ ในกรณีที่ผู้ต้องขังเจ็บป่วยร้ายแรงหรือประสบอุบัติเหตุขณะอยู่นอกเรือนจำ และหากผู้ต้องขังไม่ได้รับการรักษาอย่างทันทั่วที่อาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตหรือทุพพลภาพได้ ให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังรายงานผู้บัญชาการเรือนจำเพื่อพิจารณา โดยให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ต้องขัง อาการป่วยเจ็บ และโรงพยาบาลที่จะทำการตรวจรักษา เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำอนุญาตให้จัดเจ้าพนักงานเรือนจำดูแลและควบคุมผู้ต้องขังในโรงพยาบาล หากเป็นกรณีที่ผู้ต้องขังไปศาลให้รายงานศาลเพื่อทราบด้วย

ในกรณีเร่งด่วนอันอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องขัง ให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังนำตัวผู้ต้องขังคนนั้นส่งโรงพยาบาลเพื่อทำการตรวจรักษาก่อน และรายงานผู้บัญชาการเรือนจำโดยทันที

ข้อ ๗ กรณีผู้ต้องขังต้องพักรักษาตัวที่สถานที่รักษาผู้ต้องขังตามข้อ ๓ เป็นเวลานาน ให้ผู้บัญชาการเรือนจำดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) พักรักษาตัวเกินกว่าสามสิบวัน ให้มีหนังสือขอความเห็นชอบจากอธิบดี พร้อมกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการรักษาและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) พักรักษาตัวเกินกว่าหกสิบวัน ให้มีหนังสือขอความเห็นชอบจากอธิบดี พร้อมกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการรักษาและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และรายงานให้ปลัดกระทรวงทราบ

(๓) พักรักษาตัวเกินกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ให้มีหนังสือขอความเห็นชอบจากอธิบดี พร้อมกับความเห็นของแพทย์ผู้ทำการรักษาและหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และรายงานให้รัฐมนตรีทราบ

ในกรณีที่ผู้บัญชาการเรือนจำเห็นเป็นการสมควรเพื่อความปลอดภัยของผู้ต้องขัง มาตรการควบคุมหรือเหตุผลในการรักษา ให้รายงานอธิบดีเพื่อขอย้ายผู้ต้องขังเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสังกัดกรมราชทัณฑ์หรือสถานพยาบาลอื่นที่เหมาะสม

ข้อ ๘ ในกรณีที่ผู้ต้องขังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดหรือขัดคำสั่งเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขัง ให้เจ้าพนักงานเรือนจำตักเตือนให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งนั้นก่อน หากผู้ต้องขังยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้รายงานผู้บัญชาการเรือนจำ และรายงานให้แพทย์ผู้ทำการตรวจรักษาพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ผู้ต้องขังซึ่งป่วย มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิต หรือเป็นโรคติดต่อ ต้องได้รับการบำบัดรักษาเฉพาะด้านหรือถ่วงรักษาพยาบาลอยู่ในเรือนจำจะไม่ทุเลาดีขึ้น ให้ส่งตัวผู้ต้องขังดังกล่าวไปยังสถานบำบัดรักษาสำหรับโรคชนิดนั้นโดยเฉพาะ โรงพยาบาล หรือสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต นอกเรือนจำต่อไป ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการส่งตัวผู้ต้องขังไปรักษาตัวนอกเรือนจำ ระยะเวลาการรักษาตัว รวมทั้งผู้มีอำนาจอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการราชทัณฑ์ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

กำหนดทรัพย์สินของผู้ต้องขังเป็นสิ่งที่อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เก็บรักษาไว้ในเรือนจำ
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) หมวด ๑ สิ่งของต้องห้าม หมวด ๒ สิ่งของที่อนุญาต และหมวด ๓ สิ่งของอย่างอื่น ของส่วนที่ ๘ ทรัพย์สินของผู้ต้องขัง ข้อ ๑๒๗ ข้อ ๑๒๘ ข้อ ๑๒๙ ข้อ ๑๓๐ และข้อ ๑๓๑ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๒) ข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

ข้อ ๒ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้เป็นสิ่งของที่อนุญาตให้ผู้ต้องขังเก็บรักษาไว้ในเรือนจำ แต่ต้องมีปริมาณหรือจำนวนไม่เกินกว่าที่อธิบดีอนุญาต

(๑) สิ่งของเกี่ยวกับการรักษาอนามัย เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน สบู่ หวี ผ้าเช็ดตัว

(๒) อาหารที่ปรุงแล้วเสร็จซึ่งอนุญาตให้ผู้ต้องขังรับประทานได้

(๓) สิ่งของอื่นที่ได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการเรือนจำและผู้ต้องขังได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้บัญชาการเรือนจำกำหนด

ข้อ ๓ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้เป็นสิ่งที่ไม่อนุญาตให้ผู้ต้องขังเก็บรักษาไว้ในเรือนจำ

(๑) สิ่งของที่มีสภาพเป็นของสด เสี่ยงง่ายหรือของอันตรายหรือโสโครก

(๒) ผลิตภัณฑ์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(๓) สิ่งของที่มีขนาด น้ำหนัก ปริมาณ จำนวน หรือสภาพ อันจะเก็บรักษาไว้ในเรือนจำไม่ได้

(๔) วัตถุ เอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือสิ่งอื่นใดที่สื่อบริษัทไปทางลามกอนาจาร หรืออาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือเสื่อมเสียต่อศีลธรรมอันดี

(๕) สิ่งของอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกับ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ตามที่อธิบดีกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ทรัพย์สินของผู้ต้องขังชนิดใดจะเป็นสิ่งของที่อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เก็บรักษาไว้ในเรือนจำ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
การดำเนินการทางวินัยผู้ต้องขัง
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) หมวด ๕ การลงโทษฐานผิดวินัย ของส่วนที่ ๗ วินัยของผู้ต้องขัง ข้อ ๙๙ ถึงข้อ ๑๑๙ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๒) ข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๓) ข้อ ๔ และข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

ข้อ ๒ เมื่อเจ้าพนักงานเรือนจำพบเห็นหรือทราบว่ามีผู้ต้องขังกระทำความผิดวินัย ให้ทำบันทึก รายงานพฤติกรรมแห่งการกระทำที่กล่าวหา หรือเป็นที่สงสัยว่ากระทำความผิด ชื่อตัว และชื่อสกุล ของผู้กระทำความผิด วัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเท่าที่มี หรือรวบรวมได้ เสนอผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปทราบ และเสนอผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณา

ข้อ ๓ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำได้รับบันทึกรายงานพฤติกรรมตามข้อ ๒ แล้ว ให้แต่งตั้ง เจ้าพนักงานเรือนจำจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคน เพื่อสอบสวนการกระทำความผิดวินัย เว้นแต่ การกระทำความผิดนั้นมีกระบวนการในการพิจารณาโทษเป็นการเฉพาะ

ข้อ ๔ ให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามข้อ ๓ แจ้งข้อกล่าวหา ให้ผู้ต้องขัง ซึ่งถูกกล่าวหาทราบ พร้อมทั้งสอบถามว่าจะให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ และให้จัดทำบันทึกคำให้การ ดังกล่าวไว้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และนำพยานหลักฐานมาแสดง เพื่อประกอบคำให้การต่อสู้ได้อย่างเต็มที่

ข้อ ๕ เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามข้อ ๓ ต้องดำเนินการสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า แล้วเสนอความเห็นต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดวินัย รวมทั้งโทษที่จะลงแก่ผู้ต้องขัง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานเรือนจำดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๖ ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจลงโทษทางวินัยผู้ต้องขังซึ่งกระทำผิดวินัยตามที่บัญญัติ ไว้ในมาตรา ๖๔

คำสั่งลงโทษทางวินัยให้มีผลนับแต่วันที่ผู้ต้องขังได้รับแจ้งคำสั่ง

ข้อ ๗ ในกรณีที่เจ้าพนักงานเรือนจำเห็นว่า ผู้ต้องขังซึ่งจะได้รับโทษหรืออยู่ระหว่างการลงโทษทางวินัยตามมาตรา ๖๔ เจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นใดที่สมควรเพิกถอน เปลี่ยนแปลง งด หรือรอการลงโทษ ให้รายงานไปยังผู้บัญชาการเรือนจำ

เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง อาจเรียกเจ้าพนักงานเรือนจำ หรือ ผู้ต้องขังมาชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาเพิกถอน เปลี่ยนแปลง งด หรือรอการลงโทษก็ได้ และเมื่อผู้บัญชาการเรือนจำได้พิจารณาและมีคำสั่งประการใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานเรือนจำปฏิบัติตามคำสั่งและบันทึกเหตุแห่งการเพิกถอน เปลี่ยนแปลง งด หรือรอการลงโทษ

คำสั่งของผู้บัญชาการเรือนจำตามวรรคสอง ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๘ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำภาคทัณฑ์ผู้ต้องขังซึ่งกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง และได้สำนึกถึงความผิดที่ได้กระทำไปแล้ว

การภาคทัณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยวิธีเรียกตัวผู้ต้องขังมาว่ากล่าวสั่งสอน ให้ประพฤติตัว อยู่ในวินัย

ข้อ ๙ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำงดการเลื่อนชั้นผู้ต้องขังซึ่งกระทำผิด ดังต่อไปนี้

(๑) ประพฤติผิดระเบียบหรือข้อบังคับอันมีไว้สำหรับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับ บุคคลภายนอก

(๒) นำสิ่งของซึ่งมีไขของตนเข้าหรือออกจากเรือนจำโดยไม่ได้รับอนุญาต

(๓) ทำให้เกิดเหตุขัดข้องในการทำงานของผู้ต้องขังคนอื่นโดยประมาท

(๔) ทำให้ทรัพย์สินของทางราชการหรือของผู้อื่นเสียหาย

(๕) กระทำผิดเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๒ หรือมาตรา ๗๓

ข้อ ๑๐ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำลดชั้นผู้ต้องขังซึ่งกระทำผิด ดังต่อไปนี้

(๑) จงใจทำให้เกิดเหตุขัดข้องในการทำงานของผู้ต้องขังคนอื่น

(๒) จงใจทำให้ทรัพย์สินของทางราชการหรือของผู้อื่นเสียหาย

(๓) กระด้างกระเดื่องต่อเจ้าพนักงานเรือนจำ

- (๔) พยายามหลบหนี
- (๕) ทำร้ายหรือพยายามทำร้ายร่างกายผู้อื่น
- (๖) ก่อการทะเลาะวิวาท
- (๗) เล่นการพนัน
- (๘) เสพของมีนเมา
- (๙) กระทำผิดเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๒ หรือมาตรา ๗๓

ข้อ ๑๑ การลดชั้นผู้ต้องขังตามข้อ ๑๐ ให้ลดตามลำดับครั้งละหนึ่งชั้น เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) ประพฤติผิดเงื่อนไขการคุมประพฤติและได้ตัวกลับคืนมา ไม่ว่าขณะที่ปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดคนนั้นเพื่อคุมประพฤติจะเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นใด ให้ลดชั้นเป็นชั้นต้องปรับปรุง

(๒) เสพยาเสพติด ให้ลดชั้นเป็นชั้นต้องปรับปรุงมาก

(๓) กระทำผิดเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๒ (๑) หรือ (๖) หรือร่วมกันกระทำความผิดทั้งในฐานะตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้ได้รับประโยชน์จากสิ่งของดังกล่าว ให้ลดชั้นเป็นชั้นต้องปรับปรุงมาก

(๔) หลบหนีไปและได้ตัวกลับคืนมา ไม่ว่าก่อนหลบหนีนักโทษเด็ดขาดคนนั้นจะเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นใด ให้ลดชั้นเป็นชั้นต้องปรับปรุงมาก

(๕) ทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงานเรือนจำ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเรือนจำ ให้ลดชั้นเป็นชั้นต้องปรับปรุงมาก

(๖) ฆ่าผู้อื่น ก่อการทะเลาะวิวาท หรือทำร้ายร่างกายผู้อื่น ให้ลดชั้นนักโทษเด็ดขาดดังต่อไปนี้

(ก) ฆ่าผู้อื่น ก่อการทะเลาะวิวาท หรือทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย ให้ลดชั้นเป็นชั้นต้องปรับปรุงมาก

(ข) ก่อการทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส ให้ลดชั้นสองชั้น เว้นแต่นักโทษเด็ดขาดคนนั้นเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นต้องปรับปรุง ให้ลดชั้นเป็นชั้นต้องปรับปรุงมาก

(๗) กรณีอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๒ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำจัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับบุคคลภายนอกแก่ผู้ต้องขังซึ่งกระทำความผิด ดังต่อไปนี้

(๑) ประพฤติผิดระเบียบหรือข้อบังคับอันมีไว้สำหรับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับบุคคลภายนอก

(๒) นำสิ่งของซึ่งมีใช้ของตนเข้าหรือออกจากเรือนจำโดยไม่ได้รับอนุญาต

(๓) กระทำผิดเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๒ หรือมาตรา ๗๓

(๔) พยายามหลบหนีหรือหลบหนีไปแล้วแต่ได้ตัวกลับคืนมา

ข้อ ๑๓ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำลดประโยชน์และรางวัลแก่ผู้ต้องขังซึ่งกระทำผิด ดังต่อไปนี้

(๑) ละทิ้งหรือเพิกเฉยต่อการทำงานอันเป็นหน้าที่

(๒) ทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย

(๓) ก่อการทะเลาะวิวาทในขณะที่ทำการงาน

การลดประโยชน์และรางวัลตามวรรคหนึ่ง ให้พึงลดเพียงอย่างเดียวตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๔ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำลดประโยชน์และรางวัลแก่ผู้ต้องขังซึ่งกระทำผิดตามข้อ ๑๓ โดยเจตนาและมีความเสียหายเกิดขึ้น และจะงดเพียงอย่างเดียวก็ได้

ข้อ ๑๕ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำขังเดี่ยวผู้ต้องขังซึ่งกระทำผิด ดังต่อไปนี้

(๑) เล่นการพนันโดยเป็นเจ้ามือหรือสมทบกับผู้อื่นเล่นการพนันตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป

(๒) ทะเลาะวิวาทตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป

(๓) เสพยาเสพติด

(๔) กระทำผิดเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๒ (๑) หรือ (๖) หรือร่วมกันกระทำผิดทั้งในฐานะตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้ได้รับประโยชน์จากสิ่งของดังกล่าว

(๕) พยายามหลบหนีหรือหลบหนีไปแล้วแต่ได้ตัวกลับคืนมา

(๖) ทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย

(๗) กระด้างกระเดื่องต่อเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นพัศดีขึ้นไป

การขังเดี่ยวตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยวิธีแยกผู้ต้องขังซึ่งกระทำผิดจากผู้ต้องขังอื่นและคุมขังไว้ในที่ที่จัดขึ้นเป็นพิเศษ และห้ามการติดต่อหรือพูดจากับผู้อื่น เว้นแต่เป็นสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด

ให้พัศดีจัดให้มีผู้คอยตรวจการขังเดี่ยวให้เป็นไปตามวรรคสอง ในกรณีที่ผู้ต้องขังมีอาการเจ็บป่วย ให้มีการรักษาพยาบาล

หากการกระทำผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดที่จะต้องถูกลงโทษตามข้ออื่นด้วย ให้ลงโทษตามข้อนั้นก่อน แล้วจึงลงโทษขังเดี่ยวอีกสถานหนึ่ง

การลงโทษขังเดี่ยวให้กระทำได้ไม่เกินหนึ่งเดือน ถ้าขังเดี่ยวเกินกว่าสิบห้าวัน ให้กระทำต่อเนื่องได้ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน โดยมีระยะเวลาเว้นช่วงในแต่ละครั้งไม่น้อยกว่าห้าวัน

ข้อ ๑๖ นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกแล้ว ให้ผู้บัญชาการเรือนจำตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกในกรณีที่กระทำผิด ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เกินสิบห้าวัน

(ก) ฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับของเรือนจำ

(ข) เล่นการพนัน

- (ค) ก่อการทะเลาะวิวาทกับผู้ต้องขัง
  - (ง) กระด้างกระเดื่องต่อเจ้าพนักงานเรือนจำ
  - (๒) ตั้งแต่สิบห้าวันแต่ไม่เกินสามสิบวัน
    - (ก) ละทิ้งหรือเพิกเฉยต่อการทำงานอันเป็นหน้าที่
    - (ข) พยายามทำให้ผู้อื่นหรือกิจการของเรือนจำเสียหาย
    - (ค) ทะเลาะวิวาทตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป
    - (ง) ทำร้ายหรือพยายามทำร้ายผู้อื่น
  - (๓) ตั้งแต่สามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน
    - (ก) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานเรือนจำ
    - (ข) กระทำผิดเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๒ หรือมาตรา ๗๓
    - (ค) สมคบกับผู้อื่นก่อความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น
    - (ง) จงใจทำให้ผู้อื่นหรือกิจการของเรือนจำเสียหาย
    - (จ) พยายามหลบหนีหรือหลบหนีไปแล้วแต่ได้ตัวกลับคืนมา
    - (ฉ) ทำร้ายหรือพยายามทำร้ายเจ้าพนักงานเรือนจำ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเรือนจำ
- ในกรณีที่นักโทษเด็ดขาดซึ่งกระทำผิดวินัยมีวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกน้อยกว่าที่จะถูกตัดให้ตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกที่มีอยู่ทั้งหมด
- การตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามข้อนี้ ไม่ให้ใช้บังคับแก่กรณีการได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา ๕๒ (๖)
- ข้อ ๑๗ ถ้ามีการกระทำผิดอย่างอื่นนอกจากที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณาลงโทษทางวินัยตามที่เห็นสมควร
- ข้อ ๑๘ กรณีผู้ต้องขังครอบครองหรือใช้สิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๒ หรือมาตรา ๗๓ ในขณะที่อยู่นอกเรือนจำ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำลงโทษทางวินัยเช่นเดียวกับการกระทำผิดวินัยในเรือนจำ
- ข้อ ๑๙ กรณีที่ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยและความผิดนั้นมีโทษหลายสถาน ห้ามลงโทษเกินกว่าสามสถาน
- ข้อ ๒๐ กรณีที่ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยและไม่อยู่ในสถานะที่จะลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดได้ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำลงโทษทางวินัยสถานอื่นตามความเหมาะสม
- ข้อ ๒๑ เมื่อผู้ต้องขังได้รับคำสั่งลงโทษทางวินัยแล้ว ไม่พอใจคำสั่งนั้น ให้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งโดยยื่นหนังสือต่อผู้ออกคำสั่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ต้องขังได้รับแจ้งคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษของผู้บัญชาการเรือนจำ

ข้อ ๒๒ การออกคำสั่งลงโทษทางวินัย การเพิกถอน การอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ และการแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้นำความในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๓ กรณีที่มีการเพิกถอนคำสั่งลงโทษผู้ต้องขังซึ่งกระทำผิดวินัย ให้ผู้บัญชาการเรือนจำดำเนินการเยียวยาผู้ต้องขังซึ่งถูกลงโทษ ดังต่อไปนี้

(๑) โทษงดการเลื่อนชั้น ให้เลื่อนชั้นย้อนหลังไปถึงงวดการเลื่อนชั้นที่ถูกงด

(๒) โทษลดชั้น ให้คืนชั้นกลับสู่ชั้นเดิมก่อนถูกลงโทษและให้ย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษมีผลใช้บังคับ

(๓) โทษตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับบุคคลภายนอก ให้จัดวันเยี่ยมทดแทนนอกจากวันเยี่ยมปกติเท่ากับจำนวนวันที่ถูกตัด

(๔) โทษขังเดี่ยว ให้จัดให้ได้รับการเยี่ยมเยียนเพิ่มขึ้นนอกจากวันเยี่ยมปกติเป็นจำนวนสองเท่าของวันที่ถูกขังเดี่ยว หรือเพิ่มระยะเวลาการเยี่ยมเยียนเป็นสองเท่าของระยะเวลาตามปกติ

(๕) โทษตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก ให้คืนจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกเท่ากับจำนวนวันที่ถูกตัด

เมื่อเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยแล้ว ให้บันทึกการเพิกถอนคำสั่งในทะเบียนประวัติผู้ต้องขังคนนั้น และให้ได้รับสิทธิประโยชน์ที่เป็นผลจากการถูกลงโทษนั้นคืนด้วย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้การดำเนินการพิจารณาลงโทษทางวินัย การลงโทษ การเพิกถอน การเปลี่ยนแปลง การงด หรือการรอกการลงโทษ และการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ของผู้ต้องขัง รวมทั้งผู้มีอำนาจในการดำเนินการดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

การดำเนินการกับสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๓
ในกรณีที่ไม่มี การดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมาย
พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกรณีที่เจ้าพนักงานเรือนจำตรวจพบสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๓ และไม่ดำเนินการฟ้องร้องผู้ต้องขังซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งของต้องห้ามดังกล่าว ให้ผู้บัญชาการเรือนจำดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ต้องขังนั้น และจัดทำบัญชีจัดเก็บสิ่งของต้องห้ามดังกล่าวเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินการทางวินัย

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแยกเก็บรักษาสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๓ ให้เรือนจำจัดสถานที่เก็บรักษาสิ่งของต้องห้ามนั้นแยกต่างหากเพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาหลักฐาน

ข้อ ๒ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำได้ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ต้องขังซึ่งเป็นเจ้าของ หรือผู้ครอบครองสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๓ แล้ว ให้ดำเนินการกับสิ่งของต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เงินตราให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ในกรณีที่เงินตราสกุลอื่นที่ไม่ใช่เงินบาท ให้แลกเปลี่ยนเป็นเงินบาทแล้วนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน หากไม่สามารถแลกเปลี่ยนได้ ให้ดำเนินการตามที่เห็นสมควร

(๒) สิ่งของอื่น ให้ทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ หรือทำให้ใช้การไม่ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๗๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า ในกรณีสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๗๓ หากไม่มีการดำเนินการฟ้องร้องตามกฎหมาย ให้ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจดำเนินการกับสิ่งของต้องห้ามดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้